

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริโภค และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กรณีศึกษา โรงแรม รีสอร์ท และบังกะโล ในอำเภอเกาะสมุย ในการดำเนินการวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ระเบียบวิธีการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษากิจการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาการเลือกที่พักแรมในอำเภอเกาะสมุย โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยการตลาดธุรกิจบริการ และพฤติกรรมของผู้บริโภค

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษา คือ อ้างอิงจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมดที่เดินทางท่องเที่ยวและพักแรมในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานีในปี พ.ศ. 2550 จำนวนทั้งสิ้น 897,799 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2550)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวและพักแรมในอำเภอเกาะสมุย ทั้งสิ้นจำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (พวงรัตน์, 2540, น. 248) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 มีระดับความเชื่อมั่น 95%

ซึ่งสามารถแทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{897,799}{1 + 897,799(0.05)^2}$$

$$n = 399.8$$

$$n \sim 400$$

ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดตัวอย่างเท่ากับ 400 ตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 400 ตัวอย่าง ซึ่งจะได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบวิจารณญาณ (judgment sampling) โดยเลือกสถานที่ที่จะจัดเก็บแบบสอบถามโดยพิจารณาจากสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพื่อจัดเก็บแบบสอบถาม ซึ่งสถานที่ที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่าง มีดังต่อไปนี้

1. ที่พักผู้โดยสารขาออกท่าอากาศยานสมุย
2. ที่พักผู้โดยสารขาออกท่าเรือข้ามฝั่งเกาะสมุย-ท่าเรือดอนสัก (ตำบลอ่างทองและตำบลลิปะน้อย)
3. ที่พักผู้โดยสารขาออกท่าเรือข้ามฝั่งเกาะสมุย-ปากน้ำชุมพร (ตำบลแม่น้ำ)
4. ที่พักผู้โดยสารขาออกท่าเรือข้ามฝั่งเกาะสมุย-ท่าเรือท่าทอง (ตำบลอ่างทอง)

ขั้นที่ 2 สำหรับแบบสอบถามทั้ง 400 ชุด ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling โดยมีภูมิภาคตามถิ่นที่อยู่ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เป็นสถราดัมใหญ่ 6 สถราดัม (เอเชีย, ยุโรป, อเมริกา, โอเชียเนีย, ตะวันออกกลาง และแอฟริกา (ศศิริรัตน์, 2541) โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เป็นหน่วยตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีจำนวนแบบสอบถามตามสัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยว คำนวณจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวและพักแรมในอำเภอเกาะสมุยในปี พ.ศ. 2550 ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

จำนวนแบบสอบถามแยกตามสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ของอำเภอเกาะสมุย ปี พ.ศ.2550

ภูมิภาคตามถิ่นที่อยู่ ของนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ	จำนวนนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2550 (คน)	ร้อยละ	จำนวนแบบสอบถาม (ชุด)
เอเชีย	100,580	11.20	45
ยุโรป	567,625	63.23	253
อเมริกา	41,775	4.66	19
โอเชียเนีย	88,179	9.82	39
ตะวันออกกลาง	25,325	2.82	11
แอฟริกา	74,288	8.27	33
รวม	897,799	100	400

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, "domestic tourism statistic",

http://www.tat.or.th/stat/web/static_tst.php

ขั้นที่ 3 การสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (convenience sampling) ทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ นำไปเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตามสถานที่และจำนวนที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 1 และ ขั้นตอนี่ 2

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) อาชีพ

- 4) ภูมิภาค
- 5) รายได้
- 6) การศึกษา
- 7) สถานภาพ

พฤติกรรมผู้บริโภค

- 1) วัตถุประสงค์ในการเดินทาง
- 2) ประสบการณ์การเดินทางมาอำเภอเกาะสมุย
- 3) จำนวนผู้ร่วมเดินทาง
- 4) จำนวนวันที่พัก
- 5) รูปแบบการเดินทาง
- 6) วิธีการสำรองห้องพัก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประเภทของสถานที่พักแรมในอำเภอเกาะสมุยที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเลือก แบ่งเป็นโรงแรม รีสอร์ท และบังกะโล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามพฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กรณีศึกษาโรงแรม รีสอร์ทและบังกะโลในอำเภอเกาะสมุย ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการที่พักแรม ในอำเภอเกาะสมุย โดยแบบสอบถามดังกล่าวแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และเติมลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ โดยใช้มาตรวัดแบบไลเคิร์ต (the likert scale) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2548) ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคชั้น (interval scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 สำคัญมากที่สุด

หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญแก่ปัจจัยดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 สำคัญมาก

หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญแก่ปัจจัยดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 สำคัญปานกลาง

หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญแก่ปัจจัยดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 สำคัญน้อย

หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญแก่ปัจจัยดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 ไม่สำคัญ

หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยดังกล่าว

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

(1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

(2) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านพิจารณาปรับแก้ตามรายละเอียดของตัวแปร แล้วพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

(3) นำแบบสอบถามที่ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ทำอากาศยานสมุย จำนวน 30 คน

(4) ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยจะหาค่าความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักท่องเที่ยวยาวต่างประเทศ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยวิเคราะห์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการของ Cronbach (Cronbach, 1990, p. 204) พร้อมทั้งปรับปรุงข้อผิดพลาด เพื่อที่จะนำไปเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey method) เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักแรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

กรณีศึกษา โรงแรม รีสอร์ท และบังกะโล ในอำเภอเกาะสมุย โดยแบ่งลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทำการศึกษาเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ข้อมูลจากตำราที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย บทความต่าง ๆ จากนิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และวิทยานิพนธ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window (statistical package for the social sciences) ดังนี้

(1) สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic)

แจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในการวิเคราะห์สภาพปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่พักที่พักรวม ในอำเภอเกาะสมุย

(2) สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistic)

(2.1) ทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างประชากร 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

(2.2) ทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างระหว่างประชากร 3 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้ F-test (one-way ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างโดยวิธี Scheffe' ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

(2.3) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่พักที่พักรวมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยใช้ pearson product moment correlation coefficient

เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนที่ได้จากการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (interval scale) ผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณหาความกว้างของชั้น (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2548)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{4} \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง ไม่ให้ความสำคัญ